

ALCOA NORWAY AS AVD LISTA
Postboks 128
4552 Farsund

Oslo, 17. april 2023

Deres ref.:
Nils Einar Saue

Vår ref. (bes oppgitt ved svar):
2022/866
2023.0089.miljodir

Saksbehandler:
Alexander Kristiansen

Rapport etter tilsyn 28. mars 2023

Denne rapporten omhandler forhold som ble avdekket under tilsyn hos ALCOA NORWAY AS AVD LISTA (virksomhetsnummer: 974114011). Tilsynet ble gjennomført uvarslet.

Rapporten består av følgende deler:

- Del 1: Resultatet av tilsynet
- Del 2: Miljødirektoratets vurdering og begrunnelse
- Del 3: Informasjon om tilsynet
- Del 4: Annen informasjon

Del 1: Resultatet av tilsynet

Denne delen gir en oversikt over resultatet av tilsynet og hva dere må gjøre til gitte frister. Nærmere beskrivelse er gitt i [del 2](#).

Miljødirektoratet avdekket avvik som dere må rette snarest

Miljødirektoratet avdekket følgende avvik under tilsynet:

- Avvik 1: Virksomheten mangler dokumentert internkontroll for varsling av storulykke og nesten-storulykker til storulykkemyndighetene.

Avvik er manglende etterlevelse av krav fastsatt i eller i medhold av lov.

ALCOA NORWAY AS AVD LISTA må snarest rette opp avvik. Dere må sende Miljødirektoratet en skriftlig tilbakemelding som viser hvordan avvik er rettet innen 19. juni 2023.

Miljødirektoratet påpeker anmerkninger

Vi har følgende anmerkninger:

- Anmerkning 1: Virksomheten kan vurdere om ledelsens gjennomgåelse og/eller referatet fra ledelsens gjennomgåelse kan forbedres

Anmerkning er et forhold som vi mener er nødvendig å påpeke for å ivareta ytre miljø, men som ikke er manglende etterlevelse av krav fastsatt i eller i medhold av lov.

Dere må betale gebyr

ALCOA NORWAY AS AVD LISTA må betale et gebyr på 30 000 kr for tilsynet.

Vi ber om tilbakemelding fra dere på epost

Vi ber om at dere sender all skriftlig tilbakemelding til post@miljodir.no ved Alexander Kristiansen. Merk svaret med saksnummer 2022/866 og tilsynsnummer 2023.0089.miljodir.

Del 2: Miljødirektoratets vurdering og begrunnelse

Avvik 1: Virksomheten mangler dokumentert internkontroll for varsling av storulykke og nesten-storulykker til storulykkemyndighetene.

Dette er et avvik fra følgende krav gitt i regelverket

- internkontrollforskriften § 5 andre ledd nr. 7
- storulykkeforskriften §13

Beskrivelse av krav

Internkontrollforskriften

Virksomheten skal iverksette rutiner for å avdekke, rette opp og forebygge overtredelser av krav fastsatt i eller i medhold av helse-, miljø- og sikkerhetslovgivningen.

Storulykkeforskriften

Storulykkeforskriften vedlegg III krever at virksomheten har et styringssystem (internkontroll) slik at virksomheten oppfyller krav i forskriften. I §13 er det stilt krav til at virksomheten informerer storulykkemyndighetene om storulykker og hendelser som under ubetydelig endrede omstendigheter kunne blitt til storulykker og at de leverer en rapport til storulykkemyndigheten etter en storulykke.

Informasjon som skal overbringes til myndighetene ved storulykke kan være nødvendig å overbringe i tre faser: 1) umiddelbar underretning om storulykke (etter at nødvendig varsling til nød- og beredskapsenheter er gjennomført), 2) supplerende informasjon underveis i hendelsen og 3) skriftlig rapport om storulykken.

For nærmere informasjon se veiledningen hos DSB, [Veiledning til storulykkeforskriften](#).

Observasjoner under tilsynet og vår vurdering

Virksomheten har prosedyrer for intern og ekstern varsling ved hendelser, blant annet "Rutine for melding til eksterne myndigheter". Virksomheten har prosedyre for granskning og oppfølging av ulykker. Virksomhetens prosedyrer for varsling av ulykker inneholder ikke noe om varsling av storulykke og hendelser som ved ubetydelig endrede omstendigheter kunne blitt en storulykke.

Virksomheten mangler dokumentert internkontroll som sikrer at storulykkemyndighetene blir varslet om storulykker og tilløp til storulykker.

Anmerkning 1: Virksomheten kan vurdere om ledelsens gjennomgåelse og/eller referatet fra ledelsens gjennomgåelse kan forbedres.

Observasjoner under tilsynet og vår vurdering

Virksomheten har en prosedyre for å gjennomføre ledelsens gjennomgang. Virksomheten gjennomfører ledelsens gjennomgang årlig, vanligvis på våren. I 2022 ble gjennomgangen gjennomført på høsten. Under tilsynet viste virksomheten frem referatet fra siste ledelsens gjennomgang.

Referatet viser blant annet at virksomheten har beskrevet en nå-situasjon og en ønsket situasjon. Referatet inneholder en lenke til en liste over oppfølgingspunkter som skal vurderes av virksomhetsleder etter møtet. Det settes en ansvarlig for gjennomføring og en tidsfrist.

Referatet fra ledelsens gjennomgang er ikke tydelig på hva som er ledelsens vurdering av om virksomhetens styringssystem og strategi for å forebygge og begrense storulykke er egnet og fungerer som forutsatt.

Virksomheten kan vurdere om referatet fra gjennomføringen av ledelsens gjennomgang i tilstrekkelig grad viser ledelsens vurdering av om styringssystem og strategi er egnet og fungerer som forutsatt. Virksomheten kan også vurdere om gjennomføringen av ledelsens gjennomgang i tilstrekkelig grad er innrette mot å konkludere på om styringssystem og strategi fungerer som forutsatt.

Vedtak om gebyr

Miljødirektoratet varslet gebyrklasse 1, 37 400 kr for endagstilsyn muntlig under tilsynet.

Miljødirektoratet vedtar at ALCOA NORWAY AS AVD LISTA må betale et gebyr på 30 000 kr for tilsynet. Dette tilsvarer sats 2 for tilsyn av inntil en dags varighet og er gitt på bakgrunn av medgått og forventet ressursbruk. Vedtaket er gitt med hjemmel i forurensningsforskriften § 39-7.

Dere vil få tilsendt en faktura fra Miljødirektoratet for innbetaling til statskassen.

Miljødirektoratet er pålagt å ta gebyr for tilsyn på forurensningsområdet. Gebyret skal dekke kostnader med forberedelser, gjennomføring og oppfølging av kontrollen. Vi viser til varsel om

gebyr 28. mars 2023 og til forurensningsforskriftens kapittel 39 for ytterligere informasjon om innkreving av gebyr til statskassen.

Dere har rett til å klage

Dere har rett til å klage på vedtaket. Retten til å klage er gitt i forvaltningsloven kap. VI. En klage bør være skriftlig begrunnet og må sendes til Miljødirektoratet innen tre uker etter at dere mottok dette brevet. En eventuell klage vil ikke få oppsettende virkning, og gebyret som er fastsatt ovenfor må betales inn. Dersom vi tar klagen til følge, vil for mye innbetalt beløp bli refundert.

Del 3: Informasjon om tilsynet

Gjennomføring av tilsynet

Tilsynet er gjennomført for å kontrollere om gjeldende krav fastsatt i eller i medhold av forurensningsloven og storulykkeforskriften overholdes. Vår hjemmel til å føre tilsyn er forurensningsloven § 48 og storulykkeforskriften § 4. Rapporten gir ingen fullstendig tilstandsvurdering av ALCOA NORWAY AS AVD LISTA sitt miljøarbeid eller miljøstatus.

Tilsynet er en del av Miljødirektoratets risikobaserte tilsyn. Tilsynet ble gjennomført uten at virksomheten var varslet på forhånd.

Fra Miljødirektoratet deltok

- Alexander Kristiansen
- Ole Jakob Birkenes

Kontaktperson hos ALCOA NORWAY AS AVD LISTA

- Nils Einar Saue

Anlegg kontrollert

Følgende anlegg tilhørende ALCOA NORWAY AS AVD LISTA ble kontrollert under tilsynet:

- Alcoa Lista, Farsund

Tema kontrollert

Følgende tema ble kontrollert knyttet til Storulykke:

- Storulykke
 - Forebyggende vedlikehold og tilstandskontroll- fokus på aldring
 - Varsling av storulykker og tilløp til storulykker til storulykkemyndighetene.
 - Styring av endring
 - Oppfølging av siste storulykketilsyn (DSB, 2019)
- Internkontroll

Det ble gjennomført befaring i følgende områder:

- Elektrolysehaller
- Støperi
- Uteområder
- Bygg for katoderiving
- Kaldlager

Regelverk

Tilsynet omfattet følgende regelverk:

- Forskrift om tiltak for å forebygge og begrense konsekvensene av storulykker i virksomheter der farlige kjemikalier forekommer (storulykkeforskriften)
- Forskrift om systematisk helse-, miljø- og sikkerhetsarbeid i virksomheter (Internkontrollforskriften)
- Lov om vern mot forurensninger og om avfall (forurensningsloven)

Fremlagt dokumentasjon

Fremlagt dokumentasjon som ble benyttet for å verifisere faktiske forhold under tilsynet:

- Diverse oversikter og oppslag i vedlikeholdssystemet (egenutviklet elektronisk system)
 - Gjennomgang av hva som er omfattet av dette systemet og hva som finnes i andre systemer (Excel)
- Avvikssystem- gjennomgang av systemet og enkelte registreringer
- Prosedyre for melding til eksterne myndigheter (Lista 00.13.02.00 Rutiner for melding til eksterne myndigheter)
- Prosedyre for varsling (Lista 0.19.03.11-Handlingsplan Katastrofealarm)
- Prosedyre for Management of change (Lista 00.05.07.01 Endringsledelse (Management of change - MOC))
- Prosedyre for granskning av uhell
- Referat fra ledelsens gjennomgang i 2022
- Informasjon til allmennheten

Del 4: Annen informasjon

Andre forhold

Oppfølging av siste storulykkesilsyn

(Direktoratet for samfunnssikkerhet og beredskap, rapport datert 1. juli 2019, ref: 2019/6881)

Til avvik 1 i 2019: *Virksomheten kan ikke dokumentere at evalueringen av HMS-styringssystemet som retter seg mot forebygging og konsekvensreduksjon av storulykke inngår i ledelsens gjennomgåelse*

Virksomhetens referat fra ledelsens gjennomgåelse er tydelig på at storulykke er en del av gjennomgangen, men se også om dette i anmerkning 1 i denne rapporten.

Til Anmerkning 2 i 2019: *Virksomhetens informasjon til allmenheten er enda ikke gjort elektronisk tilgjengelig*

Virksomheten har nå informasjon til allmennheten tilgjengelig på nettsiden til Alcoa Norge, [Alcoa Norway](#). Under tilsynet minnet Miljødirektoratet på at virksomheten også skal opplyse om hvordan den som blir berørt av en storulykke skal forholde seg.

Dere har anledning til å kommentere på rapporten

Dere har anledning til å kommentere på faktiske feil i denne rapporten. Eventuelle kommentarer må sendes Miljødirektoratet innen to uker etter at rapporten er mottatt.

Rapporten vil være offentlig tilgjengelig

Denne rapporten er tilgjengelig for offentligheten via Miljødirektoratets postjournal på [miljodirektoratet.no](#), i tråd med offentlighetsloven.

Hilsen
Miljødirektoratet

Dette dokumentet er elektronisk godkjent

Einar Knutsen
seksjonsleder

Alexander Kristiansen
tilsynsleder